

Kaderbrief 2021

Algemeen

Deze kaderbrief is gebaseerd op de strategische koers 2020 ev en op recente landelijke en gemeentelijke ontwikkelingen. De kaderbrief is beknopt in opzet en alleen bedoeld om het jaarplan te kunnen maken. Ons jaarplan 2021 wordt uitgewerkt met behulp van de volgende kaders:

1. De landelijke trends en ontwikkelingen.
2. Onze eigen uitgangspunten.
3. De ontwikkelingen binnen de gemeente Arnhem
4. De uitdagingen die SWOA voor zich ziet in haar strategische visie
5. Door SWOA bepaalde aanvullende inzet voor 2021

Ad 1 Wij zien de volgende trends en ontwikkelingen:

- Het aantal alleen wonende ouderen neemt toe.
- De armoede en eenzaamheid nemen toe.
- De kwetsbaarheid van sommige groepen ouderen wordt groter.
- De belasting voor mantelzorgers neemt toe.
- Er is behoefte aan intergenerationele verbondenheid in wijken en buurten.
- Toenemende, vanzelfsprekende, samenwerking ontstaat tussen de partijen in de sociale basis.
- Wijk- en buurtgericht werken is vanzelfsprekend geworden.
- De sociale basis wordt steeds steviger.
- Vrijwilligers zetten zich vaker kortdurend en projectmatig in.
- Door Corona kunnen spanningen tussen de generaties ontstaan, door de vele beperkingen die m.n. jongeren raken.
- Door Corona zijn kleinere groepen noodzakelijk.
- Door Corona nemen mensen minder deel aan ontmoetingsactiviteiten.

Ad 2 Onze uitgangspunten:

- SWOA sluit aan bij de behoeften uit de wijk, de behoeften van de inwoners zelf
- SWOA werkt vanzelfsprekend samen met alle relevante partners in de wijken.
- SWOA is een open organisatie en is aanspreekbaar in houding en gedrag
- Wij maken gebruik van de inzichten die de coronatijd heeft opgeleverd. We werken daardoor in kleinere groepen. Daardoor zijn er intensievere contacten. Minder kwantiteit, meer kwaliteit.
- De samenwerking met gemeente Arnhem op alle niveaus is vergroot. De onderlinge samenwerking met de netwerk partners is verstevigd.
- SWOA bereikt haar doelen door de inzet van haar 35 medewerkers én de inzet van haar vele vrijwilligers.
- Werken aan diversiteit is vanzelfsprekend: SWOA is voor iedereen, ongeacht land van herkomst, geslacht, ontwikkelingsniveau, geaardheid en religie'. Dit is ook zichtbaar in ons eigen personeelsbestand (betaalde en vrijwillige medewerkers), dat een afspiegeling is van de Arnhemse samenleving.
- SWOA maakt haar kwaliteit in- en extern zichtbaar door haar HKZ certificaat, het Roze Loper keurmerk en het Goed Geregeld Vrijwillige Inzet keurmerk.

Ad 3 Ontwikkelingen vanuit Arnhem:

De gemeente heeft in haar opdrachtbrief 2021 opgenomen dat de Teams Leefomgeving gebiedsgericht en resultaatgericht gaan sturen. Gewenste resultaten worden in samenspraak met inwoners en aanbieders bepaald en vervolgens wordt een besluit genomen over de wijze van subsidiëring of inkoop. Dit kan per gebied verschillen. Het vaststellen door de gemeenteraad van de “Herijking Welzijnsopdracht Samen werken aan een sociale basis” staat gepland begin 2021. Bij de inmiddels gevoerde uitvraag gesprekken per gebied zijn de volgende 9 thema’s leidend geweest:

1. Opgroeien en opvoeden
2. Ontmoeten en verbinden
3. Sociale cohesie bevorderen / aanpak eenzaamheid
4. Leefbaarheid verbeteren
5. Beperken financiële kwetsbaarheid (op weg naar 1 loket)
6. Ondersteuning van vrijwilligers, mantelzorg en informele zorg
7. Versterken zelf- en samenredzaamheid (redzaam in en om het eigen huis)
8. Bewonersondersteuning
9. Specifieke thema’s en actuele ontwikkelingen

Voor 2021 is een bezuiniging op de totale welzijnsopgave van € 200.000 voorzien. Vooralsnog kan SWOA dan ook niet uitgaan van het beschikte subsidiebedrag en productenpakket van 2020. De gemeente geeft uiterlijk 31 december 2020 een voorschot besluit over de subsidie af, het definitieve besluit volgt na vaststelling van de herijking door de gemeenteraad begin 2021.

Ondanks de coronacrisis geeft de gemeente aan te blijven doen wat nodig is maar de impact van de coronacrisis is voelbaar. Met de maatregelen uit de Arnhemse Herstelagenda Corona-crisis wordt ingezet op het tegengaan van de negatieve gevolgen van de coronacrisis. De herstelagenda is verwerkt in de begroting 2021-2024. Arnhem investeert bijvoorbeeld in het aan het werk houden en krijgen van Arnhemers. Net als dat extra investeren in het voorkomen van schulden en bieden van extra compensatie voor gezinnen in langdurige armoede.

De gemeente leidt diverse projecten die relevant zijn voor ouderen: eenzaamheid gekoppeld aan ontmoetingsplekken, zorgbuurthuizen en levensloopbestendig wonen, mantelzorg via het mantelzorgakkoord, armoede via het armoedepact en diversiteit, zowel naar afkomst (migranten) als en seksuele geaardheid (LHBTI). SWOA is bij al deze projecten aangesloten

Regiogemeentes :

In de gemeentes in de regio wordt verder gestuurd op aansluiting bij lokale ontwikkelingen. Voor Maatjes Regio Arnhem (MRA) is in meerdere gemeentes goed op deze ontwikkeling aangesloten.

Ad 4 Onze uitdagingen voor 2021:

1. Deelnemen aan kennisnetwerken

SWOA is in de regio Arnhem dé expert over senioren op onder andere de gebieden: hulpverlening, ouderenmishandeling, diversiteit naar achtergrond en geaardheid, zingeving, kunst en cultuur, gezondheidsbevordering, eenzaamheid en vrijwilligersbeleid. SWOA zet in 2021 meer in op het delen van haar kennis en het actief deelnemen aan relevante kennisnetwerken zowel lokaal als provinciaal en landelijk.

2. Keten van voorzieningen:

SWOA acteert in de keten van ontmoeten als algemene voorziening in de wijken, van voorliggende voorzieningen tot en met maatwerk groepsbegeleiding. Wij zien mensen steeds langer thuis wonen. We volgen de inwoner en zijn/haar netwerk in plaats van een aanbod te creëren. We vormen coalities met andere organisaties, vrijwilligers en (burger)initiatieven in de wijk. Wij zien de vraag groeien en zien de ontwikkeling dat inwoners vooral gestimuleerd worden om in hun eigen wijk activiteiten af te nemen. SWOA zet volop in op gebiedsgericht werk en ontwikkelt de komende jaren meer voorliggende voorzieningen.

3. Ondersteuning mantelzorgers

SWOA is een van de kernpartners van het Arnhems Mantelzorgakkoord (MZA). Ambities vanuit dit akkoord verwerken we in onze dienstverlening. Zoveel mogelijk afgestemd met ketenpartners maar altijd in het belang van de mantelzorger. Mantelzorgers vragen in toenemende mate om ondersteuning en mede door Corona zijn mantelzorgers meer overbelast. SWOA werkt actief aan methodieken voor het verbeteren van de positie van mantelzorgers. Daarvoor wordt nauw samengewerkt met MVT. Ook neemt SWOA deel aan het netwerk dementie.

4. Eenzaamheid

Eenzaamheid leidt tot emotionele, maatschappelijke en financiële schade. Alle dienstverlening van SWOA is gericht op voorkomen (preventie) of verminderen van eenzaamheid. SWOA participeert in minimaal 2 eenzaamheidscoalities in de wijken en werkt outreachend. Sociale wijkteams, huisartsen, wijkverpleegkundigen, sleutelfiguren in de wijk hebben een belangrijke signaleringsrol. Ook onze vrijwilligers en inwoners die we al kennen spelen een signalerende rol en dragen bij aan onze verankering in de gebieden. Door elkaar goed te kennen kunnen signalen sneller opgepakt worden. In 2021 werken we actief aan het uitbouwen van onze coalities tegen eenzaamheid.

5. Armoedeproblematiek

De gemeente Arnhem geeft dit onderwerp hoge prioriteit en zet als regievoerder vooral in op preventie. Doel van de inzet is erop gericht dat Arnhemmers die te maken hebben met financiële kwetsbaarheid gemakkelijk ondersteuning vinden om te werken aan een stabiele financiële situatie en financieel zelfredzaamheid. SWOA voert met Humanitas Thuisadministratie en Financieel Café uit als onderdeel van de financiële keten rondom armoede. Rijnstad is sociaal makelaar en werkt aan één geldloket, één centrale toegang voor financiële vragen in Arnhem. In 2021 zal deze samenwerking tot verdergaande afspraken leiden.

6. Arnhem Dementie Vriendelijk

In Arnhem wordt actief met partners waaronder Alzheimerstichting, SWOA, MVT, Sociale Wijkteams en de coördinator van Netwerk Dementie Arnhem en Omstreken samengewerkt aan een dementie vriendelijke gemeente. Het doel van een dementievriendelijke samenleving is dat mensen met dementie zo lang mogelijk thuis kunnen wonen en mee blijven doen en dat inwoners bekend raken met het ziekte beeld (herkennen en er mee omgaan).

Daarnaast is een netwerk dementie actief. Deze bestaat uit het bieden van zorg, wonen en welzijn in samenhang, aan mensen met dementie en hun naasten zoals zij die wensen, op het moment dat zij het nodig hebben en op plaats van hun voorkeur. Het netwerk waar SWOA in participeert is gericht op het versterken van de eigen regie en zelfredzaamheid van mensen met dementie en hun mantelzorgers. Er wordt o.a. ingezet op training voor professionals, vrijwilligersorganisaties, inwoners,

buurtinitiatieven, sleutelfiguren in diverse gebieden en de winkeliers/verenigingen. In 2021 wordt actief ingezet uitbouwen van het netwerk en versterken van de eigen regie en zelfredzaamheid.

7. Preventie.

Welzijn en zorg zijn rechtstreeks aan elkaar verbonden en kunnen elkaar versterken. Toenemend maakt SWOA samenwerkingsafspraken met zorginstellingen en huisartsen. Doel is voorkomen van medicalisering. Gezondheidsproblemen hebben vaak een directe link met psycho-sociale problematiek of een ongezonde leefstijl. Ouderen en mantelzorgers met (dreigende) overbelasting komen bij de huisarts, wijkverpleging of anderen. Het vraagt een andere benadering in behandelen en doorverwijzen. Middels voorliggende voorzieningen en bijvoorbeeld Welzijn op Recept draagt SWOA bij aan het uitgangspunt van de Wet maatschappelijke ondersteuning (WMO) dat welzijn zorg moet vervangen. Succesvolle inzet ondersteunt activering en participatie van ouderen en draagt bij aan het zelfstandig kunnen blijven functioneren. Daarmee wordt duurdere zorg zoals WLZ zorg voorkomen. Ook via de inzet van maatjes wordt voor alle leeftijdsgroepen aan bevorderen van zelfstandigheid gewerkt en preventie van zwaardere zorg.

8. Duurzame open organisatie

SWOA werkt aan duurzaamheid binnen haar mogelijkheden. Duurzaamheid is een breed begrip. Elke organisatie heeft naast de 'gewone bedrijfsvoering' ook een maatschappelijke verantwoordelijkheid, MVO. Daarbij gaat het over duurzaamheid, over de SDG (sustainable development goals) en over inclusiviteit in organisaties. SWOA richt zich op duurzame bedrijfsvoering en duurzaam personeelsbeleid. Daarvoor is investeren in een open organisatie van groot belang. SWOA werkt aan een open aanspreekcultuur, goed opleidingsbeleid en ontwikkelmogelijkheden voor iedereen. Ruimte voor stagiaires binnen SWOA op alle opleidingsniveaus is een speerpunt voor 2021. SWOA zet ook in op ontwikkelmogelijkheden voor mensen met arbeidsbeperkingen. Middels activerend werk werkt SWOA aan arbeidsparticipatie, dit wordt doorontwikkeld in 2021. Duurzame bedrijfsvoering richt zich op financiële betrouwbaarheid en op zuinig omgaan met materialen en middelen. SWOA is zuinig in haar energie verbruik.

Ad 5 Aanvullende SWOA inzet

De reguliere dienstverlening wordt niet apart beschreven. Als aanvullende inzet voor 2021:

Inhoud:

1. Keten voorliggende voorzieningen succesvol inzetten in 2021. De volgende resultaten worden behaald:
 - a. Gebiedsgerichte projectplannen voor diverse voorliggende voorzieningen. Afgestemd op de mogelijkheden, talenten en wensen van de bezoekers. Op maat ingevuld naar aanleiding van geïnventariseerde behoeften of vragen. In overeenstemming met TLO, SWT en andere netwerkpartners.
 - b. De positie van SWOA is versterkt en verankerd in de gebieden.
 - c. De voorliggende activiteiten zijn verbonden met zowel de interne als externe locaties van SWOA.
2. Mobiliteit
AutoMaatje: bestaansrecht is bewezen, financiële middelen voor 2021 zijn beschikbaar, middelen voor 2022 en verder worden gezekerd.

3. SWOA is trekker van de doorontwikkeling van VEIA en zet in op implementeren van één voordeur voor informele zorg en plannen voor door ontwikkelen naar een complete voordeur voor vrijwillige inzet.
4. Maatjes Regio Arnhem uitbreiden met een nieuwe doelgroep: flexibele maatjes. Ontwikkelmogelijkheden Maatjes verder uitwerken en in gang zetten.
5. Extra inzet op uitbreiding activerend werk.
6. Extra inzet op ontmoeten in alle gebieden binnen Arnhem.
7. Samen eten: Gezamenlijk eten staat centraal in onze aanpak. SWOA zet in op open toegankelijke maaltijden op alle locaties (wijkrestaurants). Daarnaast wordt onderzocht hoe we de maaltijdvoorziening voor de meest kwetsbaren overeind kunnen houden. Onderzoek extra financiële middelen via de Dullert Stichting en de gemeente Arnhem.
8. Actief deelnemen aan netwerk Arnhem dementie vriendelijk.
9. Verdergaande samenwerking met Rijnstad en Humanitas vormgeven in het geldloket. De betekenis voor SWOA en haar vrijwilligers zal in 2021 duidelijk worden.
10. Mantelzorg akkoord verder doorontwikkelen.
11. Een tegen eenzaamheid: aansluiten bij de stedelijke ontwikkelingen, de eenzaamheidscoalities en Welzijn op recept verder uitrollen.